

Delvidék

Bácskai Napló
Politikai napilap
Felelős szerkesztő: Kónya Lajos

MEGJELENÉS	
Minden nap délután vasár- és ünnepnap kivételével	
Szerkesztőség és kiadóhivatal:	
Szabadka, IV., Rákóczi-út 20.	
Telefonszám 300.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben házhoz hordva	
egész évre	32,-
fél évre	16,-
negyed évre	8,-
Vidakra postán küldve	
egész évre	32,-
fél évre	16,-
negyed évre	8,-

Mindenütt jó, de legjobb itthon, vagy Braun Bernát szabadsága.

— Igaz történet. —

Történt az Urnak 1918. esztendejében, május 30-ának éjszakáján, Szabolcs vármegyének Tiszabüdi községében.

A dolog úgy esett, hogy Braun Bernát polgárt, aki foglalkozásra nézve — no persze hogy kereskedő, — a haza hívó szózata szintén katonának hívta. Csakhogy persze az a katonásdi nem éppen kellemes, különösen így háborus világban. Azt is jól tudta Braun Bernát, hogy az olasz front sokkal kellemetlenebb, mint a tiszabüdi. Nehogy tehát valami kellemetlenség történjék, hát 1916. március 24-én hazajött Bernát. Nüná, majd szépen megy ő az olasz frontra! Hogy ő rohamozza a 2000 méteres hegyeket. Szépen. Különben sem volt ő soha olyan hirtelen ember...

Szóval Braun Bernát hazament Tiszabüdre három heti mezőgazdasági szabadságra, lévén ő jövődöbéli földesur és szakértő mezőgazda. A három hét hamarosan letelt. Braun Bernát dilemma előtt állott: bevonuljon-e, ne vonuljon-e? Tudta, hogy a hazának szüksége van minden katonára, s Braun Bernát honért dobogó szive vágyott szolgálni a hazát, — de mezőgazdasági gondjai meg földjéhez kötözik, — lévén neki földbirtoka, három négyzetméter a tiszabüdi izr. temetőben. A borzasztó lelkituskodás végre is ágyba döntötte Braun Bernátot. A sok gondolkodásban hátgerincsorvadást kapott. Összekötötésben lévén ugyanis a gerincvelő az agyvelővel, — a sok gondolkodás és lelkitépelődés gondjai az agyvelőjéről lecsúszdtek a gerincvelőre, mint ahogyan az orvosi tudomány megállapította volt a 13. században. Szóval Braun Bernát ágyban esett s 1916. április óta nyomja az ágyat,

szakadatlanul sorvadoz a háta. Katonásk pedig hiába keresték Bernátot, — Bernát ágyban maradt sorvadó hátgerinccel és bánatos szívvvel. A vitéz 82. gyalogezrednek végre is számolni kellett azazal a nagy veszteséggel, hogy infanteriszt Braun Bernát a honnak tett kiváló szolgálataiért hadisegélyt kapott...

A betegség folyamán kialakult szervi elváltozás Bernátot is egészen átváltoztatta. Már a honért sem aggódott annyira Bernát szive. De meg fölébe ugrott a nagy Petőfi verse: „Egy gondolat bánt engemet: ágyban, párnák közt halni meg“ — meg azután azt is tudta Bernát, hogy a legujabb háborus rendeletek nem intézkednek a nők besoroztatása irányában, — hát felkelt az ágyból és — Bernát nő lett. Egész egyszerűen nő. Felöltözött szépen a felesége ruhájába, levágta a pájeszt, beletette az óratsüngőjébe emléknék, és megfordította az életet. Reggel feküdt, este felkelt és dolgozta a tiszabüdi-szentmihályi frontot rendületlenül. Bizonyára az üzletei után járt önagysága. Braun Bernát.

1918. május 30-án éjszaka beborult az ég Braunék felett. Braun Bernát önagyságát a csendörök elfogták éjjeli utjában. Azaz, hogy alig tudták elfogni, mert a hátgerincsorvadásos Braun Bernát önagysága úgy futott előlük, mint egy nyul, — ezzel is új probléma elé állítva az orvosi tudományt s bebizonyította azt az eddig nem ismert igazságot, hogy a legjobb futók a hátgerincsorvadásosok.

Most azután ott ül jelenleg Braun Bernát önagysága a szentmihályi községháza büntetőszalonjában teljes női díszben, (csak a nyakékei hiányzanak még,) — s várja a metamorphózt, amikor lábszárára szoknya helyett nadrág kerül, szép tábori

szürke, sorvadásos hátára meg hátizsák, — nyakára meg csillag helyett... Mert hát

az kellene az ilyen Bernát naccságáknak.

Sz. H.

Hatszoros olasz rohamot vertünk vissza.

Hivatalos jelentés. A Montelló vidékén a harc időnként a nagy Kraszt-csaták hevességéig fokozódott. Az olaszok rohamoszlopait helyenkint hatszor hajsztolták előre. Nagy veszteségek az ellenséget tartalékainak rendszertelen harcbevételére kényszerítették, amelyeket hadosztályonként és ezredenként vetett a hareba. Minden erőfeszítése hiábavaló volt.

Harci repülőink közül Brumovsky százados 33-ik és 34-ik, Linke-Crawford főhadnagy 25-ik, Fiala főhadnagy pedig 23-ik légi győzelmét a atta.

A vezérkar főnöke.

Nagy vita az oláh békéről.

Berlin, junius 21. A birodalmi gyűlés holnapi ülésén nagy vitát kezdenek az oláh békeszerződés fölött és ennek során fel fognak szólalni Hertling és Kühlmann is.

Sürgetik a Reichsrat egybehívását.

Bécs, junius 21. A szociáldemokraták teljes eréllyel követelik a miniszterelnöktől, hogy haladéktalanul hívja össze a parlamentet. Az élelmezés nehéz ügye háttérbe szorít minden politikai kérdést.

Bethmann-Hollweg betegsége.

Berlin, junius 21. Bethmann-Hollweg volt kancellár egy idő óta beteg s állapota rosszabbodott, mert nemrég szélütés érte.

Kikaptak az amerikaiak.

Berlin, junius 21. A Naas és a Mosel között rohamcsapataink mélyen behatoltak Cheycheprey mellett az amerikaiak állásaiba és az ellenségnek súlyos veszteségeket okoztak.

Berthold százados 36-ik légi győzelmét aratta.

A németek új offenzívára készülődnek.

Genf, junius 21. A párisi Matin vezetőhelyén arról írt, hogy újabb nagyarányú német offenzíva várható.

Antant segítség Olaszországnak.

Bécs, junius 21. A milanoi „Secolo“ szerint az antant-államok hadvezetősége megígérte az olasz hadvezetőségnek, hogy a legnagyobb sietséggel segítségére megy a szorongattott olasz hadseregnek. Jelentékeny antant segélycsapatok már utban vannak Olaszország felé.

Amerikai repülők segítenek az olaszoknak.

Lugano, junius 20. Amerikai repülők első csoportja Rómából elindult az olasz frontra.

A magyar katona sorsa.

Urmánczy Nándor képviselő beszéde a képviselőház tegnapi ülésén:

A magyar katonát mindegyre fölhasználják, féken tartják velük a cseheket és a megbízhatatlan elemeket. Mindenütt fölhasználják, ahol helyt kell állni, ahol szenvedni és pusztulni kell, a fronton, a sziklákon, maláriás vidékeken. Mindenütt magyar katonák vannak. Most is patakokban folyt a vér. Szeretné, ha a honvédelmi miniszter tájékoztatná a Házat, hogy például most az olasz fronton a küzdő katonák hány százaléka a magyar és hány százaléka az osztrák katona.

Az ott küzdő katonának, hogy magyarságáért külön is szenved, ez égeti a lelkét. Nem hiszi, hogy a magyar királynak tudomása lenne a magyar katonák mostoha helyzetéről. A király csak azt tudja a magyar katonáról, hogy hűségesek, kitartók és hősiességgel harcolnak. Föl kell világosítani őt a magyar katonák mostoha helyzetéről s bizonyára már most rendelkeznek a bajok orvoslásáról. Gyalázatosan bántak a hadbavonult magyar főiskolai hallgatókkal. Tömegesen tartották vissza a magyar hallgatókat a cseh és egyéb osztrák főiskolai hallgatóknak pedig szabadságot adtak tanulmányaik folytatására. Tud ezredet, ahol egyetlen egyet se engedtek szabadságra. Az egyik ezredben 73-an kértek szabadságot, 12-öt engedtek el, ebből 11 osztrák, egy magyar.

A budapesti 12. nehéz tarackezred parancsnoka, Lucz, egyszerűen nem nevezi ki a magyar hadapródjelölteket.

A magyar katonáorvosok által alkalmatlannak minősített súlyos betegeket felküldik Bécsbe, ott osztrák orvosokkal megvizsgáltatják és mindig frontszolgálatra minősítik őket.

Itt napiparancsban kötelezték a magyarokat az oláh nyelv tanulására. Az is parancsban volt, hogy a magyar tiszték csak olyan tisztiszolgát kapnak, aki csupán oláhul tud. A szabadság engedélyezése attól függ, hogy az illető magyar tiszt vagy önkéntes megtanult-e már eléggé oláhul? A tisztí étközben, napiparancs szerint, a magyar tiszték kötelesek oláhul társalogni.

Ez a jutalma a gaz oláh betérésnek. Ha mindez igaz, akkor azt az urat, aki kiadta ezt a parancsot, el kellene küldeni az elpusztított Erdélybe vagy Oláhországba az elhurcolt magyarok tömegsírjai közé és ott a legmagasabb fához kellene kötni. — Mert az ilyen eljárás egyenesen hazaárulás.

Egy Rosenmayer nevű osztrák ezredes, mikor a hozzája beosztott magyar tiszték jelentkeztek nála, így nyilatkozott: Itt vannak a híres magyar tiszték, akik, ha kilépnek Magyarország területéről, csak ugatni tudnak.

Urmánczy fölolvassa egy Moszárban állomásozó magyar katonacsoporthoz levelét, amelyben megható hangon kérnek segítséget a magyarellenes üldözés ellen! Magyar katonák azt mondják már: „Le-tagadom, hogy magyar vagyok, hogy elkerüljem az üldözöttséget!”

Menjenek a zsidók — Galiciába!

— Azután jöhetnek az osztrák gyerekek. —

Az osztrák gyerekek nyaraltatásával a zirciek még megbarátkoztak valahogy és szűkös kenyérüket megosztják velük, de — mint írják — abban az esetben fogadják az osztrák csemetéket, ha a még mindig ott lebzselő, élőködő, árdragító parazitákat: a galíciai zsidókat akkorára eltávolítják Zircről.

Azt kívánják: menjenek mind vissza szűkebb hazájukba — Galiciába! Ezekkel a zsidókkal már nemcsak a zirciek, hanem az egész ország betelt és elmondhatjuk, hogy csak a bűdösség és a drágaság maradt utánuk. A zircieknek különösen szomorú tapasztalataik lehetnek, mert már a miniszterhez fordultak, hogy szabaddítsa meg őket a gonosztól: a betelepült zsidóktól. Sokalják egyszerűen a zsidókat és az osztrák csemetéket.

Ami igaz, — igaz. A magyar nép előtt a zsidó faj és különösen a galíciai törzs sohasem volt szimpátiikus, de a galíciai zsidókat az elfogulatlanabb magyarországi zsidók is utálják. Ez a visszataszító, undorító érzés fajukban gyökeredzik. Még magyarországi fajukkonkukkal szemben is igen piszkos konkurensnek bizonyultak. Ezért utálják őket a magyarországi zsidók és a magyar népnek még több oka van az utálatra.

Ebből magyarítható meg az, hogy a zirciek inkább az osztrák csemetékkel osztják meg a magyar kenyeret.

Pedig mondanunk sem kell, hogy az osztrák csemeték sáskajárása, — miat azt a szabadkai akció kudarcra is igazolja — sohasem lehet a magyar nép előtt kedves jelenség. Ennek az oka viszont a történelemben gyökeredzik. Elvégre is egy magyar család nem lehet bizonyos abban, nem kigyót mellette verejtékes és éppen az osztrákok miatt szűkebbre adagolt kenyeren. Az a körülmény, hogy magyar gyermekek is mennek az osztrák tengeremlékre, csak igen kismértékben megnyugtató, mert tapasztalatból

tudjuk, hogy erre az osztrák szivességre is csúnyán rá fogunk fizetni. Hiszen tudjuk, hogy a kenyeret mi fogjuk adni, az osztrákok legfeljebb a levegőt, de ezért is nagy árt fizettünk eddig is.

Az igazság okáért meg kell említenünk, hogy míg a magyar-kormány és a hatóság mindent elkövet az osztrák gyermekek nyaraltatásának érdekében, addig az osztrákok igen lanyhán mozognak a magyar gyermekekért. Nem szólva arról, hogy minket, magyarokat, meg éppen kizsákmányolnak és megrövidítenek. Jó részt nekik köszönhetjük, hogy pénzünk értéke a külföldön egyre esik, mert míg ők korlátlan mennyiségű papírpénzzel, korlátlan mennyiségben hozzák be a külföldi árut, addig mi a valuta javítása érdekében — bizonyára osztrák befolyásra — alig keressük fel a külföldi piacot. És ha mégis megtörténik, hogy valamit veszünk, mint ez a posztóval is történt, akkor felartóztatják és mindenképpen megnehezítik az az osztrákoktól csak némileg is független üzleteinket, iparcikkkel való ellátásunkat. És általában az osztrákok súlyos igája alatt görnyed a nyakunk.

Nem csoda tehát, ha zirciek az osztrák gyermekeket csak akkor fogadják, ha legalább a háboru alatt betolakodott zsidókat viszik el onnan. Nekünk magyaroknak ebből a két fajból nagyon kijutott.

De ha már arról van szó, hogy a galíciai zsidók-e, vagy osztrák gyerekek, akkor szászor inkább a osztrák gyerekeket, — ezt nemcsak Zircen, hanem az egész országban így érzik.

Es hogy ha az osztrák gyerekek jól fogják érezni magukat Magyarországon és ha az akció ennyi sikert is feltudott mutatni, ennek egyedüli magyarázata az, hogy Károly király nyaraló gyermekeinek tekintjük őket. De a galíciai zsidókra nincs mentő körülmény. Ki velük!

Megindultak a tárgyalások és nem régiben be is fejeződtek. A 8000 koronás kelengyét egyik nagykereskedőház megvotta 100.000 azaz százezer koronáért. A szép, kerek summa azóta spórkasszába került a kis árva neve alatt, kinek így már csak a korán elhalt anyukája eladott kelengyéből is csinos öröksége van.

Hogy a kereskedőház a kelengyét mennyiért adta tovább, azt mindenesetre érdekes lenne tudni. Erről azonban már nem szól a mese.

— Zsebhen is elsül a pisztoly. A „Korzó-Mozi” tegnap esti előadásán nagy riadalmat okozott egy fegyverdörrenés. Mindenki öngyilkosságra gondolt és csak később derült ki, hogy a pisztoly véletlenül sült el Zenkó András zsebében. A megrémült közönség és a megsérült mozilátogató nagy zavart okozott, úgyhogy az előadást meg kellett szakítani. Csak mikor a megsérült embert elvitték a mentők, csitult el az izgalom.

Hadi témák.

II. Az eladott staffirung.

Röviddel a háboru előtt egyik vidéki uri familia egyetlen leánya férjhez ment. — A család kitett magáért. Csodás kelengyét kapott a menyecske. Az ára is szép volt, 8000 korona.

A fiatal asszonyka boldogságát azonban megzavarta a háboru. Elvitték a férjét is a frontra. A sok sírás, keserűség, izgalom azután tragikus eredményre vezetett. A fiatal asszonyka meghalt, itt hagyva férjét és alig pár hónapos csesemőjét.

Változtatni nem lehetett a jó Isten rendelkezésén. A kis árvát magukhoz vették a nagyszülők és nevelték féltő gondnal. A háboru sajnos, tovább tartott. Egyre növekedett az anyagihiány. Egy nap azután a nagyapa ajánlatot kapott, hogy korán elhunyt leánya kelengyét adja el. Hasznát úgy sem igen veszik. Ha meg állni hagyják, végtére is értékét veszti, tönkremegy.

Háborog a Palics.

A szél fölfordított egy csónakot.

(Saját tudósításunk.) Csak a napokban irtuk meg, hogy a szél a Palicsi-tavon milyen életveszedembe sodort egy emberpárt, az óriási hullámveréssel. Tegnap megint izgalmas jelenetek voltak tanúi a palicsi fürdővendégek és sétálók.

A forró délutánon sok csónak uszált a vizen. Mindannyi közül kivált egy elegáns vitorláscsónak, amely büszkén és sebesen szelte a habokat Egyszer csak azonban, ő, egy kis szellő hirtelen, talált belekapni a dagadozó vitorlába és egy szempillantás alatt befördította a 3 utast a hűs palicsi vízbe. Az eset jó messze történt a parttól és ijedten nézték sokan a menekülést. A víz szerencsére csak nyakig ért és a két felöltözött ember, Vermes Gábor huszárhadnagy és egyik rendőrkapitány, gyalog jöttek ki a partra. A harmadik, Dembitz Lajos, aki fürdőruhában volt, megvárta a meztelencsónakot, mely hosszas fáradsággal kivontatta a felborult vitorlást a partra.

Ez alkalommal nem mulasztottunk el pár megjegyzést. A felborulás percében is engedtek ki a kikötőből 2 csónakon ladikázókat. Ez pedig nem helyes, mert nem lehet tudni, mily mérvű szerencsétlenség történhetik és bizony szükség lehet minél több mentőcsónakra. Másik még fontosabb az, hogy az evezőlápátokban mutatkozó óriási hiányt minél előbb pótolja a fürdőigazgatóság. Minden 4 evezős csónakhoz csak 2 lapátot adnak, holott 5 járna hozzá. Azt mondják nincs több, nem adhatnak. Így csak egyetlen ember hajtja a csónakot, ha 6-an ünek is benne. Még a kormányos részére se adnak lapátot, aztán megtörténhetik, hogy egyik lapát eltörik. Ha ilyenkor, mint tegnap is, a víz hullámokat vet, teljes lehetetlenség egy evezővel, bármilyen erős embernek is, partra hajtania. Ki lesz akkor felelős az esetleg elpusztuló emberéletekért? Mert ez az aggodalmunk nagyon alapos: tapasztalatból beszélünk. Ha a városnak nincs megfelelő számú evezője, ne adjon ki annyi csónakot; vagy csináltasson még evezőket! Ez se nagy kunszt!

— **Kitüntetések.** A nagyvezetési érmet másodszor kapta Kardos András tart. őrmester. Először kapta Király Béla szakaszvezető, Nagy Illés tizedes, Neoresies Ferenc, Vastag János 6-os honvédek. A kisézést érmet másodszor kapta Dorman János 6-os népl. tizedes.

LIFKA-MOZI

Péntek—szombat—vasárnap

Fern Andra

a ragyogó szépségű filmpriamodonna szenzációs kettős szerep, ciklussz attrakciója

Lemondás

Egy szerelem története 4 felv. Itta és rendezte Fern Andra.

Fényes kiegészítő potműsor.

Kezdet 1/2, 6 és 1/2, 9 órakor.

NAPI HIREK

— Kinevezések. A király Hivert Dezső és Deutsch Alfréd 6. honvéd gyalogezredbeli zászlósokat hadnagyokká nevezte ki.

Szervekednek a szabadkai tisztviselők. A szabadkai tisztviselők vasárnap délelőtt 11 órakor szervezkedő gyűlést tartanak a városi székház nagytermében. Az ülésen dr. Dembits Lajos h. polgármester fog elnökölni.

— A központi választmány ülése. A központi választmány vasárnap d. e. 10 órakor ülést tart. Az ülés tárgya a választói névjegyzék kiadására vonatkozó felszólalások tárgyalása lesz. Az ülésen dr. Pappas Emil, dr. Ogryanov Szvetozar, György Máttyás, György Imre Matkovics Lúka és dr. Halbrohr kifogásait veszik tárgyalás alá.

— Gyűjtés a Vöröskereszt javára Péter-Pál napján. A magyar szent korona országai Vörös Kereszt-Egyletének igazgatósága, tekintettel amaz óriási áldozatokra, melyeket a hosszasan tartó háboru reá ró, anyagi erejének gyarapítása érdekében Péter Pál napján országos gyűjtést rendez. Ezeknek a szervezésével az egyes helyi Vörös Kereszt-választmányokat bízta meg. Immár 4 éve teljesíti a Vörös Kereszt nagy áldozatokkal súlyos kötelességét. A szenvedő hősök életének, munkakedvének és erejének visszaszerzése körül nagy érdemei vannak. A társadalom kötelességének kell, hogy tartsa az önkéntes adakozást. Hálánk egy részét rójuk le hőseinkkel szemben, ha elősegítjük sorsuk javítását.

— Megszakadt a magántelefon összeköttetés Szabadka és Budapest között. Kellemetlen meglepetés érte mindazokat, kik tegnap este telefonálni akartak Pestre. A telefonösszeköttetést, magán személyek részére egy felsőbb rendelet megszakította. Sajnos, a lapokat is magánsejtelmeknek vették s úgy táviratokon kívül más jelentés nem érkezik ma Szabadkára a lapok részére.

— Bronzermes vitézek. Az elenség előtt tanúsított vitéz magatartásuk elismerésül a bronz vitézségi érmet kapták: Hoffmann Ferenc ővezető, Tóth Imre, Galbács Ferenc, Kuluncsics Miklós, Szársevity Péter népfőlkélok a 6. honvéd gyalogezredben.

— Az ingatlanforgalmi rendelet Szabadkán. Már irtunk arról, hogy egy új miniszteri rendelkezés értelmében csak engedéllyel lehet ingatlanokat eladni vagy venni Bácskában. Az új rendelkezést nagyon sokan félreértették és nem tudták, vajjon Szabadkára vonatkozik-e az, vagy nem. — A rendeletben csupán csak Bács megye van megemlítve, s tekintettel arra, hogy Szabadka nemkülönben Zombor, Baja, Újvidék törvényhatósági joggal felruházott városok, ez okból a rendelet hatálya a nevezett városokra sem terjed ki. A telekkönyvi hivatal sem kapott erre vonatkozólag külön értesítést.

— Névmagyarosítás. Kugyela Károly kulai születésű főhadnagy nevének Györkössre való változtatását a belügyminiszter megengedte.

— Uj podgyaszrendelet. Julius hó 1-től már az új podgyaszrendelet lép életbe, amely szerint csupán 50 kilogrammos podgyaszdarabok vehetők fel a pályaudvarokon. Ez azonban nem vonatkozik a fürdőzőkre, akik szeptember végéig továbbra is a régi rendelet értelmében 100 kilogrammos podgyaszokkal is utazhatnak. Ez a sulymegállapítás az egyes darabokra vonatkozik, mert a meghatározott sulyban egyszerre több podgyász is feladható.

— A halas-szegedi vasut. A kereskedelemügyi miniszter a halas-szegedi vasutra vonatkozóan ezt a rendeletet adta ki: „Főnagyz Béla okl. mérnök, budapesti lakosnak a magyar királyi államvasutak Szeged állomásig vezetendő helyi érdekű vasutvonala 1907 évi október hó 10-én 80069 szám alatt kelt rendelettel kiadott és legutóbb az 1917 évi június hó 5-én 37788 szám alatt kelt rendelettel meghosszabbított előmunkálati engedély érvényét a lejáratától számítottól további egy év tartamára meghosszabbítottam.”

— Öngyilkos vasuti bakterné. Kisszállás és Göböljárás közötti 96. számú vasuti őrházban Farkas Sándor vasuti őr felesége tegnap öngyilkossági szándékából a bal mellébe lőtt egy rozoga revolverrel. Tettének oka életuntagság. A súlyosan sérült asszonyt a mentők a Mária Valéria kórházba szállították.

— Leégett a kiskőrösi pályaudvar. Tegnap délután ismeretlen okból kigyuladt a kiskőrösi pályaudvar. A tűz gyorsan harapózott el, úgyhogy a nagy állomásépületet megmenteni nem lehetett. A tűz miatt a Budapest—Szabadka között közlekedő vonatok nagy késéssel közlekedtek.

Vagy elnémitjük ellenségeinket, vagy mi némulunk el! (1918. június)

— Hova kell utazás engedély? A belügyminiszter közölte Szabadka városával, hogy a hadműveleti színtérhez tartozó Voralberg területére a hadműveleti határvonal átlépésére jogosító igazoló jegy érvényességéhez a feldkircheni határvédelmi parancsnokság (Grenzschützkommando in Feldbach) látatkozása is szükséges. A látatkozást kérő folyamodványban az utazás pontos céljait is fel kell tüntetni. Sürgős esetekben a látatkozást táviratilag is lehet kérni. Az utazási igazolvány legfeljebb 3 hónapig érvényes. A tiltott és a svájci határhoz közel eső területekre való utazásoknál a tartózkodási kényszer megszűnt. Tirolból Svájcba és Voralbergbe való utazáshoz a Passierscheinstelle in Bozen, Görz és Gradiska területére a Passierscheinstelle in Görz, a megszállott olasz területre való utazásoknál pedig a Passierscheinstelle in Udine ad engedélyt.

— Kévéköző zsinog a gazdáknak. Az aratógépekhez szükséges kévéköző zsinog végre megérkezett Szabadkára. A gazdák gépenként 24 kg-t kapnak 11 koronájával kilogrammját. A zsinog jóminőségű lenzsinog. A kiosztás a városi bérpalota pincéjében történik.

— Megismétlik a fémrekvirálást. A honvédelmi miniszter szerint a

namrég lefolytatott fémrekvirálás általában nem járt kellő eredménnyel s ezért elrendelte annak megismétlését. Az új rekvirálást tisztek fogják vezetni, akikhez minden bizottságba egy-egy városi tisztviselő és a fémközpontnak egy szakértő megbízottja lesz kirendelve.

— Névmagyarosítás. Kis koru Gottlieb Margit bajai születésű szegedi lakos nevét belügyminiszteri engedéllyel „Gábor“-ra változtatta át.

— Pompás kabaréesték a Korzó Moziban. A Nemzeti (Royal) Orfeum országos híri művészei: Virágh Jenő, Sándor Stefi kitűnő társulatukkal hétfőn és kedden este mindkét nap teljesen új nagy-szerű műsorral kabaréelőadást tartanak a Korzó Moziban. Helyárak 5. 4. 2 korona. Jegyek már kaphatók.

— A szomorú falu. Alsógörzsöny veszprérmegyei község előljárósága az illetékes hatóságnak megkeresésére azt a szomorú jelentést adta, hogy a községben 1917. évi március 1-től 1918. évi március 1-ig, tehát egy teljes esztendő alatt egyetlen gyermek sem született. Ennek az évfolyamnak szülőttei tehát az iskolára és a katonaságra nézve Alsógörzsönyben elvesztek. A lexikon szerint a községnek 1910-ben 382 lakosa volt, tulajdonképpen református, részben római kath. és evangélikus.

Keresztény Magyarország legyen keresztény magyaro ké!

CSARNOK.

Kép Oroszországból.

— Ballada. —

„Bort ide, ti kutyák! Talán az meghozza szememre az álmot.”

— Megtöltve a kupák. — „Gyujtsatok világot! Rémképeket látok.”

Futnak a hü szolgák, Lobogó gyertyákkal s kincset érő [nektárt]

Billikomban hordják; Neki mind meg nem árt. Rémesen felkiált:

Ti bomlott eselédek! Megrontni akartok? Mit hoztatok [nekem?]

Vér ez; ám nézzétek! Vérüket izleltem, Akiket megöltem...”

A szolgák sápadnak, Félőn összenéznek s az asztalra [menten]

Hóféhér bort adnak. „Mi ez a sörlegben?” Az ur riad, rebben.

Előlép egy szolgáló: „Ez az árvák könnye, melyet te [ontottál!...]”

— Vészesen így szól. — „Drága lesz ez az ár!” Az ur reszketve áll.

S a fellázadt szolgák Urukra rontottak, futva, hogy ki [előbb].

Utcára hurcolták... Nem maradt, csak egy pép... Így állt bosszút a nép!

Biermann Mariska.

.....

Közgazdaság.

Bácskai gyáripár és kereskedelmi rt. (Obecse) cég alatt 1,200,000 K alaptőkével (6000 drb 200 K. n. é. részvény) új faipari vállalatot alapított az Obecsei első takarékpénztár Obecsen a Frenner-féle gőzvöröstelep átvételére napi 4 vagon őr-lőképességű gőzmalom és konzervgyár létesítésére a Magyar ált. hitelbank, a Milkó Vilmos és fia fakereskedő cég és Törökbecsei takarékpénztár támogatásával.

A gyapjuárnak felemelése. Arról értesülünk, hogy végre-valahára elkészült a gyapjurendelet, amelyet az érdekeltek már hónapok óta sürgetnek. A rendelet a gyapju árát tizenöt százalékkal emeli fel.

Magyarkanizsai kereskedők bevásárlás rt.-a cég alatt 150,000 K alaptőkével (750 drb 200 K n. é. részvény) új vállalat alakult Magyarkanizsán. Az igazgatóság tagjai: Adám Sámuel, Bérczi Mór, Törteli József, Lungovits Mihály, Farkas Géza, Zonay János, Spczy Mihály, Lendvay Alfréd és Schiller Simon.

.....

Szerkesztő: BERKES MÁRK.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szent Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat mint szövetségeset könyvnyomdájában Szabadkán, Rakóczi-utca 20. szám

.....

Felelős szerkesztőnk telefonszáma:

Pallas 34.

.....

KORZÓ-MOZI
műsora.

Péntek—szombat—vasárnap
Psylander
grandiózus szerepe, pazar kiállítású filme,
Nordisk-mesterműve
A halálhajó.
Drámai színjáték 3 felvonásban.
Kitűnő pótműsor-ujdonság.

Előadások: d. u. 6, este 1/2 9 kor, vasár-, és ünnepnap 1/2 3, 4, 6, 1/2 9

Valódi amerikai
fogak és fog-sorok.
Különlegességek fogászati munkában, aranyból és platinából, valamint arany- és platinafogak, koronák és hidak, ugyancsak az asztalra való nélkülözhetetlen fogak. Fogászati teljesen értesített és fogtémák (plombák.)

Schäffer Géza vizsgázott fogtechnikus.
Szabadka, Kossuth-u., Prokes-ház. Telefon 58.

Kávéházakban kérje a „Délvidék“-et.

